

evropský
sociální
fond v ČR

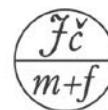
EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčeschopnost

Jednota českých
matematiků a fyziků

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NENÍ CHYBA JAKO CHYBA - ŘEŠENÍ

V praxi a při aplikacích matematiky musíme velmi často počítat s tzv. neúplnými čísly. Neúplné číslo můžeme zapsat ve tvaru $a = a_0 \pm \alpha$ (a_0, α jsou desetinná čísla), což znamená, že skutečná hodnota $a \in \langle a_0 - \alpha; a_0 + \alpha \rangle$ neboli $|a - a_0| < \alpha$. Číslo α nazýváme absolutní chybou – ta však ne vždy úplně vystihuje přesnost, s jakou se číslo určilo. Proto se definuje ještě relativní chyba $\delta = \frac{\alpha}{|a_0|}$ resp.

$$\delta = \frac{\alpha}{|a_0|} \cdot 100 \% \quad (\text{relativní chyba v procentech}). \quad \text{Čím menší je}$$

relativní chyba, tím přesnější je neúplné číslo.

Víme, že $\sqrt{2}$ je iracionální číslo, tedy číslo, které má neukončený neperiodický desetinný rozvoj, kalkulačka (nebo ruční výpočet – kdo to umí), sice ukáže $\sqrt{2} = 1,414213562$, ale žáci by si měli uvědomit, že i tato hodnota není přesná a může být zaokrouhlená (možnosti kalkulačky jsou omezené).

Máme-li číslo zaokrouhlit na tisíce, pak podle pravidel zaokrouhlování píšeme $\sqrt{2} \doteq 1,414$. To však znamená, že pro zaokrouhlené číslo 1,414 platí:

$1,4135 \leq 1,414 \leq 1,4145$. Jinak řečeno absolutní chyba $\alpha = 0,0005$. Nyní můžeme spočítat relativní chybu – podle výše uvedené definice je to číslo $\delta = \frac{0,0005}{1,414}$ resp. $\delta = \frac{0,0005}{1,414} \cdot 100$

(relativní chyba v procentech).

Po výpočtu dostáváme $\delta \doteq 0,04 \%$.

Obrazový materiál <http://officeimg.vo.msecnd.net/en-us/images/MH900311806.jpg>